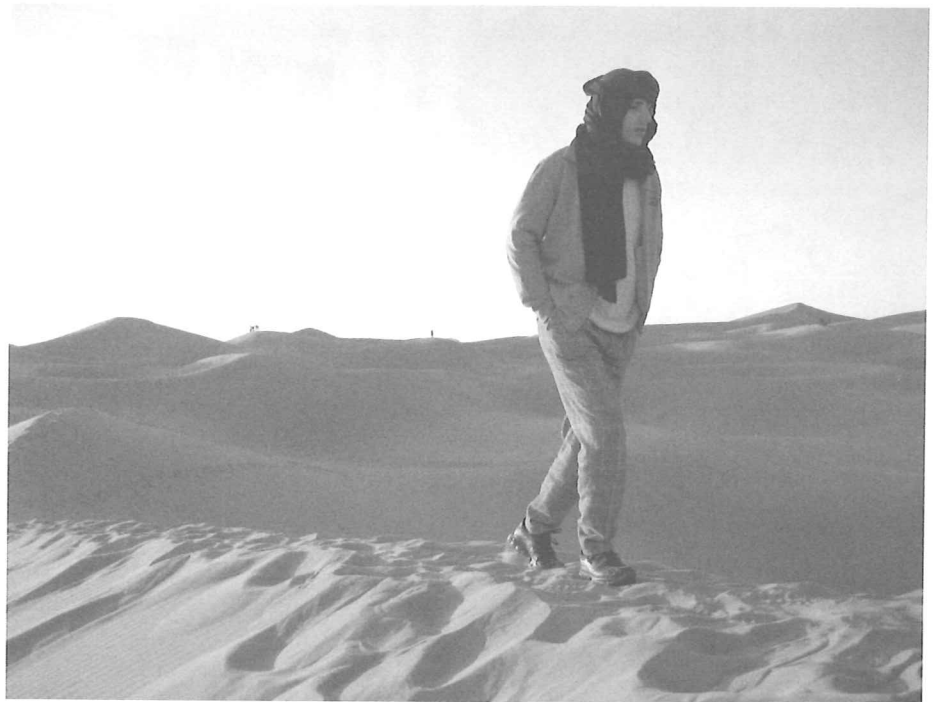

Tournage in Brussel foto Thomas Sennesael

Tournage in Marokko foto Els Dietvorst

dit systeem de kijker inzicht in de opbouw van die representatie. De kijker verwerft daardoor een kritische positie in de film zelf en krijgt een preciezer en relevanter beeld van wat als werkelijkheid gepresenteerd wordt. De formol lost daardoor op en het tentoongestelde 'ding' komt weer tot leven.

In dit artikel gaat het me om het onderzoek naar de omgang van Els Dietvorst met de codes van representatie, hoe zij deze inzet in functie van het overleg met de participanten: wie brengt wat aan, wanneer en waarom, waar ligt de grens tussen auteur en participant? Daardoor onderzoek ik gedurende verschillende etappes in het productieproces hoe de participant actief deelneemt aan zijn/haar eigen beeldvorming¹.

Een veelstemmig weefsel

Ik heb een tiental mensen geïnterviewd die ik selecteerde uit de cast en crew; voertaal was Frans of Nederlands. De interviews vonden plaats net na de opnamen; de film was dus nog niet af. Het waren semi-gestructureerde gesprekken die vertrokken van mijn vraag om sleutelwoorden aan te reiken. Van daaruit ging het verder naar aspecten die de geïnterviewden zelf aanbrachten of die ik relevant vond, zoals hun verwachtingen, hun inbreng in de

verschillende stadia van het proces, het verschil tussen voorbereidingen en opnamen. In totaal heb ik zo'n twintig uur materiaal verzameld – materiaal dat soms rechtstreeks inging op voornoemde aspecten, dat me verraste, of dat soms heel onsamenhangend bleek. Bij de selectie van de citaten drongen zich enkele concepten en een driedelige structuur op.

Aangezien het interview ook inging op aspecten van machtsverhoudingen, hiërarchie en financiering, en er bovendien participanten met een fragiele maatschappelijke positie bij waren, heb ik hun anonimiteit gegarandeerd. Ik heb de betrokkenen in drie groepen ingedeeld: Zwaluw, crewlid of regisseur. Op deze manier kunnen de citaten gesitueerd worden, maar houd ik het voldoende vaag, zodat de betrokkenen niet herkend kunnen worden. Uiteraard wordt Els Dietvorst duidelijk vermeld, aangezien ze publiekelijk als regisseur van het project naar voren treedt. Deze citaten zijn door elkaar geweven als in een gesprek, om een veelstemmig discours uit te bouwen, en zo een soort performance te recreëren in plaats van een representatie. In deze 'samen-gestelde' discussie blijft mijn stem duidelijk herkenbaar als degene die de selecties en op-eenvolging aanbrengt. Mijn vragen tijdens het interview zijn vet gedrukt. Na een eerste draft

heb ik de participanten om feedback gevraagd om zo tot een genuanceerder verslag te komen van deze collectieve ervaring.

Het broeden van Zwaluwen

Els Dietvorst werd in 1999 door een galerij in de Brusselse Anneessenswijk gevraagd om een tentoonstelling te verzorgen. Hoewel ze gewaarschuwd werd voor de criminaliteit in deze broeierige wijk aan het Zuidstation, bleef ze niet in de galerij zitten, maar besloot ze de wijk te voet te verkennen. Ze had verschillende interessante ontmoetingen, wat haar het plan ingaf om met de mensen van de wijk te werken, in plaats van haar beeldhouwwerk aan hen op te dringen. Hoewel ze geen ervaring had met video, voelde ze zich er onmiddellijk toe aangetrokken omwille van het sociale aspect van het medium, het noodzakelijke groepsgebeuren. Het leek haar het meest voor de hand liggende medium voor deze wijk, waar precies elke collectieve ervaring ontbrak.

(Els)

Mijn grote droom was om iets collectiefs te organiseren. De grote renaissance-droom van de individuele kunstenaar is voorbij, denk ik. Ik geloof niet in individualisme. Ik ben misschien